

„Echo Limanowskie” w Muzeum Politechniki Warszawskiej

Andrzej Kulig

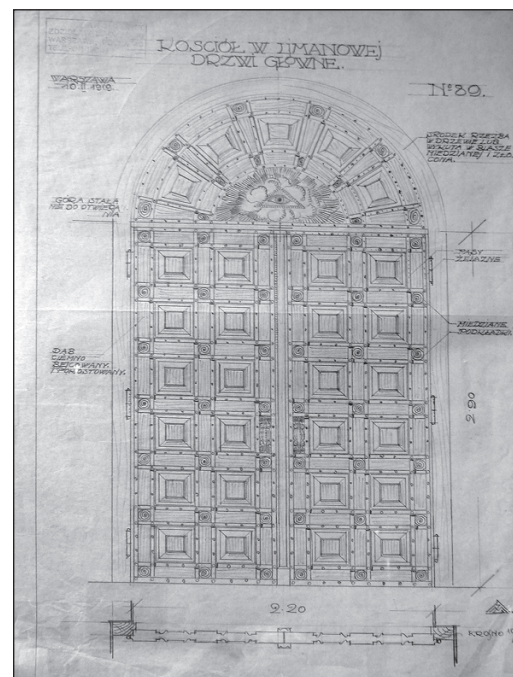
Muzeum Politechniki Warszawskiej (PW; <http://www.muzeumpw.com.pl>) jest jednym z muzeów akademickich. Powstało w 1978 roku. Od 2002 roku jego siedzibą jest zabytkowy gmach politechniczny, należący do Instytutu Aerodynamiki. Wybudowany w latach 20. ubiegłego stulecia, według projektu znanych warszawskich architektów: Karola Jankowskiego i Franciszka Lilpopy, jest położony w bezpośrednim sąsiedztwie gmachu Wydziału Inżynierii Środowiska PW. W stałej ekspozycji muzealnej znajdują się zbiory ilustrujące dzieje Politechniki Warszawskiej w szerszym kontekście historycznym. Ekspozycja obejmuje m.in. pamiątki po Szkole Przygotowawczej do Instytutu Politechnicznego. Można również zobaczyć eksponaty z okresu działalności Instytutu Politechnicznego im. Cara Mikołaja II - dokumenty, fotografie, replikę munduru studenta. Wśród pamiątek z otwarcia polskojęzycznej Politechniki w 1915 r. znajdują się listy gratulacyjne, medal upamiętniający otwarcie uczelni i Statut Tymczasowy PW. Wystawa prezentuje także wyposażenie laboratorium chemicznego, pamiątki po prof. T. Urbańskim, doktorze honoris causa PW, dyplomy, wykazy studiów. Jedną z sal poświęcona jest unikatowej kolekcji suwaków logarytmicznych. W Muzeum PW organizowane są też wystawy okresowe.

Myśl, że powinienem wybrać się do Muzeum PW dojrzewiała w mojej świadomości przez lata. W październiku 2011 roku postanowiłem tę myśl zrealizować. Obejrzałem ekspozycję stałą, a na wystawie okresowej „*Powstanie Warszawskie*” - obiekty pochodzące ze zbiorów Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Politechniki Warszawskiej oraz Korporacji Akademickiej Sarmatia i Biblioteki Zespołu Szkół nr 23 - Technikum Budowlanego nr 1 im. Zdzisława Mączyńskiego. O Muzeum PW nie zapomniałem. Pracownicy Muzeum pamiętali też o mnie, przysyłając zaproszenie na wernisaż wystawy z okazji Dnia Politechniki Warszawskiej (15 listopada) pt. „*Najstarsza średnia szkoła budowlana w Polsce i jej związki z Politechniką Warszawską*”. Okazało się, że na tej wystawie wiele uwagi poświęcono profesorowi architektowi Zdzisławowi Antoniemu Mączyńskiemu (*1878 - †1961), który w latach 1945 - 1946 oraz 1949 - 1950 pełnił funkcję Dziekana Wydziału Architektury, a w latach 1947 - 1949 Prorektora Politechniki Warszawskiej. Prezentowane eksponaty pochodziły m.in. z archiwum rodzinnego prof. Z. Mączyńskiego. Z dużym zainteresowaniem obejrzałem oryginalne szkice i rysunki limanowskiego kościoła, którego projektantem był

architekt Zdzisław A. Mączyński, laureat wielu konkursów architektonicznych. Prezentowane eksponaty pozwalały m.in. zorientować się, jak pierwotna koncepcja kościoła ewoluowała podczas jego projektowania i realizacji. Profesor, któremu Politechnika Warszawska w 1950 r. przyznała tytuł doktora honoris causa, dzięki talentowi i pracy odcisnął swój ślad w kilku miejscach w Warszawie oraz w bardzo wielu miejscach w Polsce, m.in. w Limanowej. Projekt kościoła parafialnego, od 1991 r. będącego bazyliką, to szczególnie mocny ślad. Uznało to już jury ogłoszonego w 1908 roku konkursu, przyznając trzydziestoletniemu wówczas architektowi I nagrodę, uznał ksiądz prałat Kazimierz Łazarski - realizator projektu kościoła, uznali limanowianie i władze miasta, czyniąc Profesora patronem jednej z ulic w rejonie ul. Słonecznej. W „*Echu Limanowskim*” („EL”) nr 168 w 2008 roku Redaktor Stanisław Ociepka napisał, że jedną z niewielu budowli, a może jedyną, która pozwala odróżnić „stolicę” Beskidu Wyspowego od innych miast, jest limanowski Kościół - Pomnik Konstytucji 3 Maja¹. Sam architekt Z. Mączyński, autor ponad 70 projektów budowli sakralnych, określił kościół w Limanowej jako „*pod każdym względem wybiegający za ramy przeciętnych budowli kościelnych*”².

Architekt Z. Mączyński w wieku młodzieńczym, z okresu konkursu na limanowski kościół (ze zbioru J. Sz. Wrońskiego).

Projekt dębowych drzwi głównych do kościoła w Limanowej datowany 10 lutego 1919 r. Eksponat z wystawy „*Najstarsza średnia szkoła budowlana w Polsce i jej związki z Politechniką Warszawską*” (fot. A. Kulig).

Rysunek projektowanego kościoła w Limanowej (widok od strony zachodniej - tył) datowany 25 listopada 1909 r. (ze zbioru E. Borysowicz).

Szkic projektowanego kościoła w Limanowej – widok perspektywiczny od strony północnej datowany 9 kwietnia 1910 r. (ze zbioru E. Borysowicz).

Dzięki uprzejmości Redaktora Stanisława Ociepki do Muzeum PW trafił komplet siedmiu archiwalnych egzemplarzy „*Echa Limanowskiego*” z lat 2003 i 2008-2011, w których opublikowane zostały artykuły, głównie autorstwa dr. Józefa Szymona Wrońskiego, dotyczące działalności prof. arch. Zdzisława A. Mączyńskiego w Limanowej. Artykuły z „EL” wzbogaciły zbiory Muzeum PW i pozwoliły uzupełnić wiedzę na temat projektowania wspaniałej świątyni oraz losów tego kościoła. Konsekwencją tych kontaktów było przekazanie do Muzeum Politechniki Warszawskiej tegorocznego numeru „EL” z artykułem poświęconym, pochodzącemu z Limanowej, profesorowi Wiktorowi Mamakowi³. W tym przypadku czasopismo stanowi podstawę założenia tzw. „teczki”, do której trafiają materiały związane z zasłużonymi pracownikami, głównie profesorami PW.

W kwietniu br. otrzymałem informację, że Muzeum PW przygotowuje kolejną wystawę okresową i poszukuje fotografii oraz eksponatów wiążących pracowników PW z Ameryką Łacińską. Z tej okazji do Muzeum trafiło pięć egzemplarzy „EL” z lat 2007 i 2010, w któ-

Profesor Zdzisław Mączyński, architekt, projektant limanowskiego kościoła (ze zbioru J. Sz. Wrońskiego).

rych opublikowane zostały reportaże z moich dalekich podróży, poświęcone: argentyńskim Andom, argentyńsko-brazylijskim wodospadom Iguazú oraz wspaniałym peruwiańskim skarbowi przyrody i kultury. Przekazane materiały zostały wykorzystane przez Autorów wystawy pt. „*Kuba - Ameryka Łacińska - Polska*”,

której uroczysty wernisaż odbył się 22 czerwca 2012 r. Wystawa jest wspólnym przedsięwzięciem Muzeum Politechniki Warszawskiej i Centrum Studiów Latinoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego (CESLA UW), prezentującym rezultaty badań i podróży pracowników obu Uczelni po Ameryce Łacińskiej. ►

► Ekspozycja wpisuje się w długoletnią współpracę PW i UW. Celem wystawy jest przybliżenie zwiedzającym regionu Ameryki Łacińskiej i Kuby. Wystawa składa się z dwóch uzupełniających się części. Jedna prezentuje zdjęcia, będące rezultatem profesjonalnych i prywatnych zainteresowań tym regionem pracowników Politechniki Warszawskiej. Druga, poświęcona współczesnej Kubie roku 2012, jest wynikiem badań prowadzonych przez pracowników Centrum Studiów Latinoamerykańskich na tej gorącej, z uwagi na klimat i temperament mieszkańców, wyspie. Na wystawie można oglądać nie tylko zdjęcia, ale również eksponaty kultury materialnej, zasoby biblioteczne i wydawnictwa. Fotografie i eksponaty, prezentowane na wystawie, pochodzą ze zbiorów CESLA UW, dr Eugenii Ciborowskiej-Wojdyga, prof. Henryka Zobla, mgr. inż. Edwarda Oszmiańskiego, dr. Zbigniewa Tucholskiego oraz autora tego artykułu. Na wystawie umieszczono gablotę z egzemplarzami „EL”, a na czterech posterach wyeksponowano artykuły z wypraw na Aconcaguę, nad wodospady Iguazú oraz do kanionu Colca i Machu Picchu.

Wernisażowe spotkanie w Muzeum PW było także okazją do przekazania kolejnego wydawnictwa, ściśle związanego z Limanową i luźno z Politechniką Warszawską - książki dr. J. Sz. Wrońskiego pt. „Bazylika Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej. Pasjonujące początki”.

Mam nadzieję, że nie są to ostatnie limanowskie ślady w Warszawie, które odcisnęły się na łamach „*Echa Limanowskiego*”, tak jak Muzeum Politechniki Warszawskiej nie jest ostatnim miejscem, do którego trafił limanowski dwumiesięcznik, ceniony w Limanowej, w wielu innych miejscowościach w Polsce oraz poza granicami kraju za jakość tekstów oraz ich oprawę redakcyjną i graficzną.

Andrzej KULIG
Warszawa, 22 czerwca 2012 r.

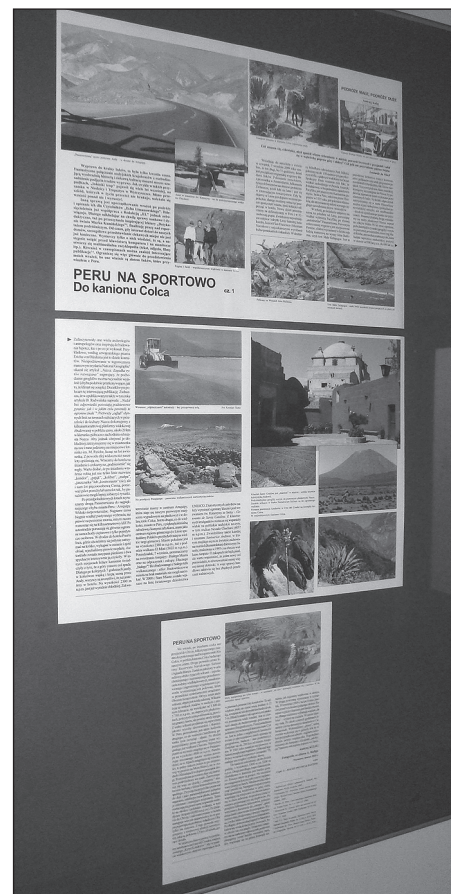
¹ Wroński J. Sz. (2008): *Konkurs na Kościół – Pomnik Konstytucji 3 Maja w Limanowej*. „EL” Nr 168, Rok XVI, s. 18-20, wrzesień.

² Król St. (2008/2009): *Sztukmistrz Jan Śmierciak*. „EL” Nr 171, Rok XVI/XVII, s. 32-35, grudzień/styczeń.

³ Kulig A. (2012): *Profesor Wiktor Józef Mamak - wybitny w dziedzinie budowy dróg wodnych i regulacji rzek*. „EL” Nr 210-211, Rok XX, s. 36-39 i 43, marzec-kwiecień.

⁴ Kulig A. (2010): *Peru na sportowo. cz. 1 Do kanionu Colca*. „EL” Nr 188-189, Rok XVIII, s. 28-31, 35, maj-czerwiec.

⁵ Kulig A. (2010): *Peru na sportowo. cz. 2 Machu Picchu & rafting*. „EL” Nr 190-191, Rok XVIII, s. 30-33, 37, lipiec-sierpień.

Ekspozycja reportażu opublikowanego w „EL”⁴ z wyprawy do peruwiańskiego kanionu Colca na wystawie pt. „Kuba - Ameryka Łacińska - Polska” (fot. A. Kulig).

Ekspozycja pięciu egzemplarzy „Echa Limanowskiego” w Muzeum PW na wystawie „Kuba - Ameryka Łacińska - Polska” (fot. A. Kulig).

Ekspонат z wystawy „Kuba - Ameryka Łacińska - Polska”: fragment posteru z reportażem opublikowanym w „EL”⁵ nt. wyprawy do Machu Picchu i raftingowych zmagani na rzece Apurimac (fot. A. Kulig).